

6.11.2023

VN/30283/2023
VN/30283/2023-VM-1

Budjettiosasto

Sisältöalue Talousarvion tilijaottelun laadinta
Säännökset joihin määräysten/ohjeiden antaminen perustuu Laki valtion talousarviosta (423/1988) 26 §:n 3 mom. Asetus valtion talousarviosta (1243/1992) 12 §:n 1 mom. 4 kohta ja 15 §
Kohderyhmät Ministeriöt
Voimassaoloaika Varainhoitovuodet 2024–2026
Kumoaa määräyksen (pvm nro) 5.11.2020 VN/21328/2020

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 11 §:n mukaan talousarvion toimeenpanoa varten laaditaan vuosittain talousarvion tilijaottelu. Tilijaottelun sisällöstä ja laadintamenettelystä on säädetty asetuksen 12, 13, 14 ja 18 §:ssä. Asetuksen 15 §:n mukaan talousarvion tilijaottelun laadintaa koskevat tarkemmat määräykset antaa valtiovarainministeriö, joka voi 12 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan määrätä myös tilijaotteluun otettavista muista asioista kuin sanotun momentin 1–3 kohdissa ja pykälän 3 momentissa on edellytetty.

1. Tilijaottelun laadinta

Tilijaottelun laadinta tapahtuu kaksivaiheisesti: ensin laaditaan tilijaotteluluonnos, joka perustuu talousarvioesitykseen ja ministeriön sen hetkiseen näkemykseen tilijaottelusta. Vahvistettava tilijaottelu laaditaan eduskunnan hyväksyttyä varainhoitovuoden talousarvion. Valtiokonttori antaa lisäohjeet ja tarkemmat aikataulut tilijaotteluluonnoksen ja tilijaottelun laadinnasta ja toimittamisesta Valtiokonttorille.

Yleiset määräykset

Talousarvion tuloarviot ja määrärahat eritellään tilijaottelussa vähintään eduskunnan päättämää erittelytarkkuutta noudattaen. Esimerkiksi valtion maksuperustelain (150/1992) 7 §:n mukainen määräraha hintojen alentamiseen (hintatuki) eritellään tilijaottelussa. Ministeriöt voivat lisäksi ottaa tilijaotteluun myös muita talousarvion toimeenpanon kannalta tarpeellisena pitämiään lisäjaotteluja.

Tilijaottelussa momentti voidaan lisäjaotella enintään kolmelle eri tasolle.

Lisäjaottelun nimen perään tehtävät merkinnät

Jos eduskunta on päättänyt sekä määrärahan käyttötarkoituksen että siihen käytettävän määrärahan suuruuden tai sen enimmäismäärän tai päättänyt talousarviolain 9 §:n mukaisesta käyttösuunnitelmasta talousarvion momentin perusteluiden päätösoosassa, otetaan kyseiset erät tilijaotteluun omiksi lisäjaotteluerikseen ja merkitään lisäjaottelun nimen perään (EK). Jos eduskunta on päättänyt käyttötarkoituksen kahdella tasolla, otetaan kyseiset erät tilijaotteluunkin kahdella tasolla.

Jos määrärahan osa on talousarvion momentin perusteluiden päätösoosassa merkitty enintään- tai varattu-eräksi, merkitään kyseisen lisäjaottelun nimen perään (enintään) tai (varattu).

Jos ministeriö on vahvistanut lisäjaottelun, jonka euromäärää kirjanpitoyksikkö, jolle määräraha on osoitettu, voi itse muuttaa kyseisen momentin puitteissa, merkitään lisäjaottelun nimen perään (KPY).

Kirjanpitoyksiköiden numerotunnukset

Tilijaotteluun merkitään kirjanpitoyksikön numerotunnuksella jokaisen kirjaustason tilin yhteyteen, minkä kirjanpitoyksikön kirjanpitoon tuloarviot ja määrärahat tai niiden osat otetaan. Jos määräraha tai tuloarvio on hallinnonaloille tai virastoille ja laitoksille jakamaton, käytetään tilijaottelussa kuitenkin seuraavia numerotunnuksia:

- Tunnuksella 000 merkitään tilijaotteluun ne hallinnonaloittain jakamattomat määrärahat, joiden käytöstä päättää valtioneuvoston yleisistunto tai ministeriö (vuoden 2023 talousarvioesityksessä esimerkiksi momentti 28.99.96 Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3v)).
- Tunnuksella 001 merkitään kirjanpitoyksiköittäin jakamattomat määrärahat ja tuloarviot tai niiden osat, joiden jaosta päättää ministeriö (vuoden 2023 talousarvioesityksessä esimerkiksi momentti 32.20.41 Energiatuki (arviomääräraha)).
- Tunnuksella 002 merkitään lain tai asetuksen perusteella usean kirjanpitoyksikön käytettävissä olevat määrärahat ja tuloarviot (vuoden 2023 talousarvioesityksessä esimerkiksi momentti 33.60.32 Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)).
- Tunnuksella 003 merkitään ne määrärahat ja tuloarviot, joita ei tilijaottelun laadintavaiheessa muista kuin edellä mainituista syistä jaeta kirjanpitoyksiköille (vuoden 2023 talousarvioesityksessä esimerkiksi momentti 11.04.01 Arvonlisävero).

Ainoastaan tunnuksilla 000 ja 001 merkityistä jakamattomista määrärahoista voidaan tehdä jakopäätöksiä.

Säädösviittaukset

Tilijaotteluun sisällytetään kattava luettelo säädöksistä, joihin tulon kertyminen ja määrärahan käyttö välittömästi perustuu. Viittaukseen säädöskokoelmassa tai sopimussarjassa julkaistuun säädökseen tai päätökseen tai niiden kohtaan sisällytetään säädöksen nimi ja säädöskokoelma- tai sopimussarjanumero (esim. L Kilpailu- ja kuluttajavirastosta (661/2012)). Säädösten ja määräysten muutoksia ei ilmoiteta.

2. Tilijaottelun vahvistaminen

Ministeriö vahvistaa hallinnonalansa tilijaottelun viipymättä sen jälkeen, kun eduskunta on julkaissut valtion talousarvion. Jos ministeriön tarkoituksena on vahvistaa tilijaottelu talousarvioon sisältyvän käyttösuunnitelman euromääristä poiketen, tilijaottelu vahvistetaan valtion talousarviosta annetun asetuksen 13 §:n 2 momentissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

3. Vahvistetun tilijaottelun muuttaminen

Jos eduskunta muuttaa talousarviota lisätalousarviolla, asianomaisen ministeriön on muutettava tilijaottelu lisätalousarviota vastaavaksi viivytyksettä lisätalousarvion julkaisemisen jälkeen. Jos ministeriön tarkoituksena on vahvistaa tilijaottelu lisätalousarvioon sisältyvän käyttösuunnitelman euromääristä poiketen, tilijaottelu vahvistetaan valtion talousarviosta annetun asetuksen 13 §:n 2 momentissa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Henkilöstövoimavarojen uudelleen kohdentamiseksi tai ministeriöiden toimialamuutoksen toteuttamiseksi henkilöstön palkkaus- ja muiden menojen maksamiseksi tarvittavat varat sekä ministeriöiden toimialajaon muutosta varten tarvittavat muut varat on valtion talousarviosta annetun asetuksen 18 §:ssä (1587/1995) edellytetyn mukaisesti siirrettävä sen kirjanpitoyksikön asianomaisella momentilla, jolta menot on maksettu, talousarvion tilijaottelua muuttamalla sen kirjanpitoyksikön käytettäväksi, johon henkilöstövoimavarat ja tarvittavat muut varat kohdennetaan. Muutoksen tilijaotteluun vahvistaa se ministeriö, jonka hallinnonalan määrärahoilla henkilöstöjärjestely tai toimialamuutos tehdään.

4. Tilijaottelun antaminen tiedoksi ja julkaiseminen

Ministeriöiden vahvistamat tilijaottelut sekä niihin tehdyt muutokset on valtion talousarviosta annetun asetuksen 14 §:n nojalla toimitettava viipymättä valtiontalouden tarkastusvirastolle ja Valtiokonttorille.

Valtiokonttori julkaisee verkkosivuillaan varainhoitovuoden alun talousarviota vastaavan vahvistetun talousarvion tilijaottelun sekä kuukausittain tehdyt tilijaottelumuutokset sisältävän ajantasaisen tilijaottelun.

5. Lisätietoja

Lisätietoja talousarvion tilijaottelun laadinnasta antaa budjettineuvos Juha Halonen (valtiovarainministeriön budjettiosasto, p. 02955 30435). Lisätietoja tilijaotteluun liittyvästä kirjanpidosta sekä tilijaottelun julkaisemisesta saa Valtiokonttorin keskuskirjanpidosta, kkp@valtiokonttori.fi, p. 02955 02000.

Valtiovarainministeri

Riikka Purra

Budjettineuvos

Juha Halonen

Jakelu

Eduskunnan keskuskanslia ja hallinto- ja palveluosasto

Tasavallan presidentin kanslia

Ministeriöt

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Valtiokonttori